

Hämeenkyrö

**Kuljetus selvitys ja
laaja vaikutusten ennakoarviointi
kevät 2024**

Sisällys

1 Esipuhe.....	3
2 Esittelijä ja valmistelijat	4
3 Valmisteluaiakataulu.....	5
4 Nykytilan kuvaus.....	5
4.1 Tuomilogistiikan hoitamat tehtävät.....	5
4.2 Kunnan hoitamat tehtävät	5
4.3 Palveluliikenne.....	6
4.4 Kuvaus sähköisestä järjestelmästä	6
4.5 Ajojärjestelyiden hallinnolliset kustannukset	7
4.6 Asiakaskysely.....	7
5 Vaihtoehtoisten ratkaisujen kuvaus.....	7
5.1 Henkilöstöresurssit	8
5.11 Henkilöresurssi vanhassa mallissa.....	8
5.12 Henkilöresurssin tarve, jos luovutaan Tuomi Logistiikasta ja palataan entiseen toimintatapaan parannettuna.....	9
5.2 Nykytila palvelutason nostolla.....	11
6 Nuorisovaltuuston kuuleminen.....	11
7 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua	13
8 Päätösvaihtoehtojen vertailu	13
9 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta.....	29
10 Päätösesitys.....	29

1 Esipuhe

Esitys ajojärjestelyjen hankkimisesta Tuomi Logistiikalta ei perustunut säästöjen hakemiseen, vaan riskiarviointiin toimintavarmuudesta ja turvallisuudesta. Nyt Tuomesta luopumisen suurin riski on taloudellinen. Tämän hetken kuljetuskustannusten taso on tiedossa, toisin kuin uuden kilpailutuksen tuomat kulut. Mikään ei osoita, että uudella, kunnan omalla kilpailutuksella voitaisiin saada edullisemmat kuljetushinnat kuin nyt.

Logistiikka ei ole sivistyspalvelujen perustehtävä ja se on järkevää hankkia ostopalveluna. Ihannetilassa kaikki kunnan palvelut voitaisiin järjestää omana toimintana ja hankkia kunnan palvelukseen eri alojen ammattilaisia sitä varten sekä tarvittava esihenkilöresurssi ja toimistoresurssi. Siihen ei ole kuitenkaan taloudellista mahdollisuutta.

Sivistyspalveluille ei ole tulossa lisärahoitusta miltään taholta. Tukipalveluun laitettavat lisäeurot ovat pois kasvatuksen, opetuksen ja vapaa-aikapalvelujen perustehtävän rahoituksesta.

Helmikuussa 2022 valtuuston päättämässä sopeutusohjelmassa sivistyspalvelujen mahdolliset ja mahdottomatkin säästökohdat käytiin jo läpi. Seuraavalle karsintakerrokselle ei jää juuri muita kohtia kuin esimerkiksi ryhmäkokojen kasvattaminen perusopetuksessa, varhaiskasvatuspaikkojen lopettaminen kouluikäisiltä, tukea tarvitsevien lasten tuesta karsiminen (esimerkiksi ohjaajien määrä), hanketoiminnan lopettaminen (sisältävät aina omavastuun) sekä monimuotoista tukea tarvitsevien lasten tarvitseman resurssin vähentäminen. Vapaa-aikapalvelujen alasajo toisi jonkin verran säästöjä, mutta vaikutus kunnan palvelutason olisi suhteeton.

Ensimmäinen Tuomi-vuosi tilattiin tarkalla linjauksella, koska ei ollut tietoa Tuomen sopimusten vaikutuksista kustannuksiin. Nyt kun olemme todenneet kuljetuskustannusten tason pysyneen kohtuullisena, linjauksia voidaan hallitusti tarkastaa esimerkiksi sivistyslautakunnan päättämien oppilaskuljetusperiaatteiden päivityksellä.

2 Esittelijä ja valmistelijat

Sivistyslautakunta päätti kokouksessaan 21.2.2024 § 17 vastauksena Esa Järvenpään valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin kunnan ja Tuomi Logistiikan sopimuksen purkamista

1. Aloitetaan selvitys Tuomi Logistiikan sopimuksen irtisanomisesta kevään aikana. Lautakunta määrää sivistysjohtajan selvittämään vaihtoehdot Tuomi Logistiikan sopimuksen irtisanomisen seurauksista ja eurovaikutuksista. Sopimuksen irtisanominen tuodaan kevään aikana lautakunnan päätettäväksi.
2. Selvitetään myös mitä parannuksia nykyisten sopimusten puitteissa voidaan vaatia ja selvitetään näiden eurovaikutukset.
3. Valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Sivistyslautakunnan päätöksen kohdan 1 mukaisesti selvitetään laajalla vaikutusten ennakkoarvioinnilla vaihtoehtoja Tuomi Logistiikan sopimuksen irtisanominen seurauksista ja vaikutuksista.

Kunnan 8.3.2021 hyväksytyn vaikutusten ennakkoarviointi -ohjeistuksen mukaisesti vaikutuksia on arvioitava ennakkoon seuraavissa tilanteissa

- päätöksellä on välittömiä ja / tai pitkän aikavälin vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, elinoloihin ja terveyteen
- päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä - kyseessä on merkittävä muutos palveluissa tai kyseessä on palveluiden uusi järjestämistapa
- päätöksellä on välittömiä ja / tai pitkän aikavälin suoria vaikutuksia tai merkittäviä epäsuoria vaikutuksia yritystoimintaan (esim. palvelurakenteeseen, alueen veto-voimaisuuteen, yksittäisiin yrityksiin ja /tai yritysilmapiiriin).

Arviointikohteen merkittävyyden johdosta päätettiin käyttää kunnan Eva-ohjeen mukaista laajempaa vaikutusten ennakkoarvioinnin mallia.

Valmisteluvastuu: Kimmo Levänen, sivistysjohtaja

Koolle kutsutut valmistelijat:

Sivistysjohtaja, Kimmo Levänen

Talous- ja hallintojohtaja, Tiina Paloranta

Talous- ja hallintopäällikkö, Liisa Neronen

Taloussuunnittelija, Satu Rönkkö

Hyvinvointikoordinaattori, Tuomo Kallio

Rehtori, Annukka Alppi

3 Valmisteluaikataulu

Osana vastaustausta Esa Järvenpään valtuustoaloitteeseen sivistyslautakunta päätti 21.2.2024 selvityksen aloittamisesta. Selvitystyö ja laaja vaikutusten ennakoarviointi 16.5.2024 mennessä. Lautakuntakäsittely sivistyslautakunnassa 22.5.2024.

4 Nykytilan kuvaus

Sivistyslautakunta päätti henkilökuljetusten järjestämisestä 25.2023 6. Tuomi Logistiikka on tuottanut sopimuksen mukaiset palvelut 1.8.2023 lähtien.

4.1 Tuomilogistiikan hoitamat tehtävät

- Liikennöinnin kilpailutus ja sopimushallinta
- Hankintajärjestelmä ja sen tuki tarjoajille
- Autoilijoiden kaluston tarkastus/valvonta
- Kuljettajien ohjeistus/perehdytys
- Reittien suunnittelu ja muutoshallinta
- Ajoneuvosovellus kuljetuskalustolle
- Autoilijoiden tekninen tuki
- Aikataulujen toimitus autoilijoille, tilaajalle & koteihin
- Maksuliikenteen hoito sekä kustannusten jako asiakkaille
- Palautteiden käsittely
- Kuljetustenohjaus- ja taloushallinnon järjestelmät
- Raportointi asiakkaille ja palveluntuottajille
- Kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa
- Puhelinpäivystys kuljetusmuutoksia ja palautetta varten

4.2 Kunnan hoitamat tehtävät

Palvelutason määrittely:

- lautakunta päättää oppilaskuljetusperiaatteet (kuljetusoikeuden määräytyminen, itsekuljettavien matkojen enimmäispituus, tien vaarallisuuden arviointi)
- käytännön linjaukset (oppilaskuljetuksista vastaava henkilö)
- kilpailutuksessa
 - mitä ajetaan joukkoliikenteenä
 - maksuvälinevaatimus
 - ylimääräisten paikkojen varaaminen
 - maksimi odotusajat aamulla ja opetuksen jälkeen

- muita linjauksia
- lukuvuoden aikana
 - noutopaikkojen muutosten hyväksyminen
 - muut linjaukset (esim. ylimääräiset kuljetusmahdollisuudet mummolaan tai kaverille), tukiopetus- ja jälki-istunto-poikkeukset), poikkeuspäivät

Viestintä:

- kunnalle tulevat reklamaatiot (ohjataan ajojärjestelijöille, linjauksiin liittyviin vastataan itse)
- sisäinen tiedottaminen järjestelyistä ja linjausten muutoksista

Päätökset:

- kuljetusoikeuspäätökset:
 - 1 tien vaarallisuuden perusteella
 - 2 lausunnon perusteella
- Kuljetusavustuspäätökset

Tuomen laskujen käsittely, kaksi laskua kuukaudessa.

4.3 Palveluliikenne

Kilpailutettu samaan aikaan oppilaskuljetusten kanssa, sama auto ajaa päivän aikana molempia ajoja. Kilpailutettava uudelleen, jos Tuomesta luovutaan

Tuomi hoitaa:

- tiedotteet huoltajille ja palveluliikenteen asiakkaille
- muutosten ja poikkeuspäivien sopiminen liikennöitsijän kanssa
- maksuliikenne: liikennöitsijälle maksaminen
- Kunnan menot mukana Tuomen isossa laskussa 2 krt/kk
- liikennöitsijän ohjeistus ja muut vastaavat tehtävät kuin oppilaskuljetuksissakin

Kunta hoitaa:

- toimintatavan, ajopäivien ja maksujen hyväksyminen
- muutosten ja poikkeuspäivien hyväksyminen
- Liikennöitsijän tilittämien tulojen vastaanottaminen

4.4 Kuvaus sähköisestä järjestelmästä

- Laki ei vaadi oppilaan tarkkaa seuranta koulumatkalla
- Mahdollisissa katoamis- ja muissa poikkeustilanteissa saadaan oleellista tietoa
- Onnettomuustapauksissa tieto, ketkä kyydissä olleista olivat koulun vakuutuksen piirissä
- Muissa riitatilanteissa kertoo mm. reitin, pysäkiltä lähtemisen ajankohdan, koululle saapumisen ajankohdan

- Ei laskutustarvetta liikennöitsijän ja Tuomen välillä: maksut ohjelman tietojen mukaan
- Tiedottaminen ajojärjestelyn, vanhempien ja kuljettajien välillä
- Jos halutaan pitää käytössä ja Tuomi Logistiikasta luovutaan:
 - Kunta hankkii ja edellyttää kilpailutuksessa liikennöitsijöiltä sen käyttöä tai
 - Edellytetään kaikilta liikennöitsijöiltä saman järjestelmän hankintaa

4.5 Ajojärjestelyiden hallinnolliset kustannukset

- Nykytilanteen vaatima henkilöresurssi kunnalta:
- Sopimuksesta ja kunnan linjauksista vastaaminen (sivistysjohtaja, johtava rehtori)
- Viranhaltijapäätösten valmistelu ja tekeminen (johtava rehtori)
- Suunnittelu Tuomen kanssa (sivistysjohtaja, rehtorit, varhaiskasvatuksen johtaja)
- Käytännön yhteistyö kouluilla (koulusihteerit, koulunkäynnin ohjaajat, päiväkodit)
- Laskujen vastaanotto ja hyväksyminen (koulusihteeri, johtava rehtori ja palveluliikenne: talous- ja hallintopäällikkö, esiopetus: varhaiskasvatuksen johtaja). Kaksi laskua kuukaudessa.

Oppilaskuljetusten (ja palveluliikenteen) hallinnolliset kustannukset yhteensä:

- Kunta 20 000 euroa
- Tuomi 70 000 euroa + läpilaskutuskustannus 30 000 euroa

4.6 Asiakaskysely

Kuljetuksista järjestettiin asiakastyytyväisyyskysely helmikuun alussa. Kysely lähetettiin 511 kuljetusoppilaan huoltajalle ja kyselyyn vastasi 218 huoltajaa (43 %). Vastanneista 52 % ei ollut toivonut muutoksia kuljetusjärjestelyihin.

Vapaasanaudessa palautteessa tuli ilmi tyytymättömyyttä oppilaskuljetusperiaatteisiin, kunnan linjauksiin ja ajojärjestelyn toteutukseen. Saatua palautetta on hyödynnetty uuden lukuvuoden kuljetuksien suunnittelussa.

5 Vaihtoehtoisten ratkaisujen kuvaus

Kohdassa neljä kuvattiin kuljetusten nykyistä toimintamallia. Vaikutusten ennakoarvioinnissa käsitellään sen lisäksi seuraavat vaihtoehdot:

- Luovutaan Tuomi Logistiikasta ja palataan entiseen toimintatapaan parannettuna
- Nykytila palvelutason nostolla

Vaihtoehtoa palataan entiseen toimintamalliin ei käsitellä arvioinnissa. Keväällä 2023 lopuneesta toimintatavasta luovuttiin, koska riskiarvioinnin perusteella se sisälsi liikaa taloudellisia ja toiminnallisia riskejä ja kunnalta puuttui logistiikkaosaamista. Päätöksen mukai-

sesti sivistyspalveluissa on toteutettu henkilöresurssin vähennyksiä ja tehtäviä on järjestelty uudelleen. Entisen kaltaista, jo silloin liian vähäistä resurssia ei ole enää käytettävissä.

5.1 Henkilöstöresurssit

Vaikka kuljetusten ajojärjestely ja muut järjestelyt hankittaisiin ostopalveluna tarvitaan kunnan omaa resurssointia. Myös ostopalvelu vaatii kunnalta henkilöstöresurssia mm. toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Myös sivistyslautakunnalla on merkittävä rooli kuljetusperiaatteiden linjaamisessa.

5.11 Henkilöresurssi vanhassa mallissa

	Hlötyövuodet	eurot
talous- ja hallintopäällikkö*	0,3	18 000
2 koulusihteeriä, enemmän kuljetusasioita **	yhteensä 0,6	39 000
2 koulusihteeriä	yhteensä 0,20	13 000
5 rehtoria ja sivistysjohtaja ***	yhteensä 0,02	10 000
yhteensä	1,3	80 000

5.12 Henkilöressurssin tarve, jos luovutaan Tuomi Logistiikasta ja palataan entiseen toimintatapaan parannettuna

	Hlötyövuodet	eurot	
kuljetuksista vastaava henkilö (sijainen johtava rehtori ja koulu-sihtööri)	0,8	48 000	Nimeke esim. kuljetus-suunnittelija, palvelusihtööri
	0,2		Käytettävissä muihin tehtäviin
koulu-sihtööri **	0,6	26 000	Edellisen varahenkilö
3 muuta koulu-sihtööriä	yhteensä 0,3	13 200	
5 rehtoria ja sivistysjohtaja ***	Yhteensä 0,1	51 000	Johtamista ja vastuuta enemmän
yhteensä	1,5	138 200	

* vastuu- ja yhdyshenkilö, virka

- Valmisteleo vh-päätökset
- Seuraa kuljetuksien kokonaisuutta
- valmisteleo mm. oppilaskuljetusperiaatteet
- tekee käytännön linjauksia ja ratkaisuja rehtoreiden kanssa
- asiakasreklamaatiot
- kilpailutuksen hankinta ja valmistelu
- sopimukset, sopimusten seuranta
- autojen tarkastuksen hankinta

** koulu-sihtöerien työpanos, **osa tästä siirretään kuljetussuunnittelijalle**

- kuljetusoppilaiden tietojen käsittely (primuksesta järjestelmään tai liikennöitsijöille)
- reittien ja noutopaikkojen ylläpito Primuksessa
- tiedottaminen kouluille ja huoltajille perustiedoista (aikataulut, noutopaikat) ja niiden muutoksista
- poikkeuspäivien järjestelyistä sopiminen ja tiedottaminen

- laskutuksen seuranta ja tarkastus (laskuja liikennöitsijöiltä esim. 58 kpl/kk)
- asiakasreklamaatiot
- reklamaatioiden viestintä liikennöitsijöille

*** rehtorit ja sivistysjohtaja

- Kuljetuspäätökset (johtava rehtori)
- Logistiikkahenkilön, ohjaajien ja koulusihteerien esihenkilö (työtehtävin jako ja ohjeistus ym.)
- kuljetusjärjestelyjen huomioonottaminen koulun suunnitelmissa (lukujärjestykset, poikkeuspäivät)
- Asiakasreklamaatiot

Yhteensä 0,1 htv. Enemmän johtamista ja vastuuta kokonaisuudesta (uusi malli palvelusihteeri vs. Vanha malli talouspäällikkö)

Valtuustoaloitteessa mainittua logistiikkainsinööriä ei tarvita, jos kuljetukset järjestetään liikennöitsijävetoisesti. Liikennöitsijät suunnittelevat ja aikatauluttavat aamu- ja iltapäiväkuljetukset kilpailutuksessa käytettyjen reittien pohjalta. Sen sijaan tarvitaan logistiikkaosaaja, joka ohjaa ja valvoo sopimuksien toteutumista ja kuljetusten kokonaisuutta, toimii yhdyshenkilönä liikennöitsijöihin, käsittelee asiakaspalautteen ja seuraa laskutusta. Tehtävään tarvitaan koko toimintakauden ajan työskentelevä henkilö, mutta muitakin tehtäviä voidaan liittää toimenkuvaan. Uuden vakanssin mahdollisia nimikkeitä voisivat olla kuljetussuunnittelija, palvelusihteeri, logistiikka-asiantuntija, kuljetuskoordinaattori.

Koska logistiikkaosaaja on avainhenkilö toimintavuoden kriittisissä vaiheissa (uuden lukuvuoden suunnittelu, lukukausien alku, etenkin syyslukukauden) tarvitaan varahenkilö, jolla on valmius väliaikaisesti korvata poissaolo. Varahenkilö voisi olla yksi koulusihteereistä.

Uusi kilpailutus kannattaa tehdä taloudellisen riskin minimoimiseksi ainoastaan kuljetusoiden saaneiden oppilaiden kuljettamiseksi. Liikennöitsijöille voidaan sallia itsemaksavien kuljetus tietyin ehdoin (ei poikkeamia reitiltä tai maksetusta ajasta, tulot tai osa tuloista kunnalle). Maksuperusteeksi uusissa sopimuksissa kannattaa valita reitti- tai päiväperuste kilometrien sijasta, ellei sähköistä seurantajärjestelmää ole käytettävissä. Puhtaiden autojen direktiivi ja sähköisten järjestelmän vaatimus voi karsia paikallisia ja pienempiä yrittäjiä kilpailusta, jos osallistuminen vaatii investointeja.

Sopimuskauden alussa hankittava autojen tarkastus ja kuljettajien koulutus kannattaa hankkia ulkopuoliselta asiantuntijalta, mahdollisesti osana kilpailutuksen hankintaa.

5.2 Nykytila palvelutason nostolla

Ensimmäisen vuoden kokemusten jälkeen uuden lukuvuoden suunnittelu aloitettiin jo alkuvuodesta. Lukujärjestykset toimitettiin Tuomelle huhtikuussa ja kysely itsemaksavista oppilaista tehtiin keväällä. Jo näillä toimilla saadaan aikaan parannuksia seuraavalle lukuvuodelle ilman kustannusten nousua.

- Oppilaiden kuljetusajan, odotusajan ja koulupäivien yhteenlaskettua kestoaikaa vähennetään.
 - Voidaan toteuttaa koulun aloitusaikoja porrastamalla.
 - Kokeillaan jo syksystä 2024.
 - Ei nosta kustannuksia.

Seuraavat palvelutason muutokset lisäävät kuljetusoppilaiden määrää. Niitä ei pystytä toteuttamaan vielä syksystä 2024 alkaen, eurovaikutukset olisivat n. 40 00080 000 euroa

- Kuljetusoikeuteen oikeuttavan matkan muutos pienemmäksi
 - Kuljetusoikeuden saisi esim. 01 lk. yli 2 km ja 39 lk. yli 4 km (perusopetukseen tulisi kuljetusoppilaita lisää noin 49 oppilasta)
 - tai 13 luokkalaiset kuljetusoikeus jo 2 kilometristä
- Kuljetukset koskisivat myös kerhon jälkeen tapahtuvia kuljetuksia
 - Enemmän oppilaita kuljetuksessa, kulut nousevat. Palvelua laajennetaan yli lakisääteisen.
- Kuljetukset koskisivat myös kaveri- tai ns. synttärikuljetuksia
 - Varataan enemmän paikkoja (-> autoja) reiteille tai kilpailutus kalliimpana joukkoliikenteenä
- Itsemaksaville tarjotaan lisää mahdollisuuksia kuljetukseen
 - Enemmän reittejä joukkoliikenteenä, kalliimpi kustannus

6 Nuorisovaltuuston kuuleminen

Kuntalain (10.4.2015/410) 26 mukaan nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa. Li-

säksi nuorten kuulemisesta säädetään nuorisolain (1285/2016) 24 , jonka mukaan nuoria on kuultava heitä koskeissa asioissa.

Hämeenkyrön nuorisovaltuusto käsitteli kuljetusratkaisuja kokouksessaan 7.5.2024 7. Nuorisovaltuusto ei käsitellyt sitä kenen tai miten kuljetukset tulisi järjestää vaan niitä asioita, jotka kuljetuksissa ovat tärkeitä. Nuorisovaltuusto tiedostaa taustalla olevat taloudelliset paineet ja pitää taloudellisia vaikutuksia tärkeänä tekijänä. Nuorisovaltuuston keskustelussa koulukuljetuksissa tärkeimmäksi teemaksi nousi turvallisuus, jonka lisäksi esiin nousivat ilmastoasiat, yhdenvertaisuus ja julkisen liikenteen kehittäminen. Pääosin kuljetuksiin ollaan tyytyväisiä, vaikka myös kehittämiskohteita on olemassa.

Turvallisuus koskee kuljettajia, kuljetuskalustoa, aikatauluja ja sähköisiä järjestelmiä. Kuljettajalla on merkittävä rooli kuljetuksen turvallisuudelle ajotaitojen, ajotapojen, ajokunnon ja käytöstapojen osalta. Hyvä kuljettaja voi näin tuoda turvaa varsinkin pienemmille oppilaille. Toimiva, hyväkuntoinen ja tarkoituksenmukainen kuljetuskalusto on perusta, jolle kuljetusten turvallisuus rakennetaan. Lisäksi kuljetuskaluston selkeä ja helppo tunnistettavuus on tärkeää ja siinä on kehitettävää reiteillä kulkevien autojen vaihtuessa. Aikataulut ja kuljetuksiin kuluva aika ovat myös kehittämisen kohteita. Noutoajat ovat lukukauden kuluessa tasoittuneet, mutta niissä on edelleen vaihteluita, toiveena on, että vaihtelu pienenesi edelleen. Kuljetusajat venyvät ajoittain osassa linjoja myös isoiksi. Nuorisovaltuusto tiedostaa kuljetusaikojen lakisääteiset rajat, mutta toivoo tältä osin panostusta palvelun laatuun yhdenvertaisesti kaikissa koulukuljetuksissa. Nykyinen sähköinen järjestelmä on hyvä ja toimivaksi koettu. Sitä voisi edelleen parantaa mahdollisuudella oman kuljetusauton seurantaan sekä sovelluksen saatavuudella myös oppilaalle.

Nuorisovaltuusto toivoo, että tulevaisuudessa kuljetukset voitaisiin järjestää siten että osallistuminen kouluajan jälkeisiin kerhoihin ja harrastustoimintaan sekä tukiopetukseen on helposti mahdollista. Mahdollisuus itsemaksavien oppilaiden kuljettamiseen koettiin myös hyvänä ja tärkeänä. Toisen asteen kuljetuksissa kehittämiskohteiksi nousivat joukkoliikenteen vuorojen määrä ja lippujen käytön joustavuus.

7 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

Vaihtoehto	Kuvaus
Nykytila	Jatketaan ajojärjestelyn hankintaa Tuomi Logistiikalta toistaiseksi.
Luovutaan Tuomi Logistiikasta	Tuotetaan kuljetuspalvelut omana toimintana
Nykytila, palvelutason nostolla	Jatketaan kunnan ja Tuomi Logistiikan yhteistyötä, tarkastellaan tilattavaa palvelutasoa ja kehitetään toimintaa yhteisesti.

8 Päätösvaihtoehtojen vertailu

Vaikutuskohde	Nykytila	Luovutaan Tuomi Logistiikasta	Nykytila, palvelutason nostolla
Ihminen/Asukas			
Hyvinvointi, terveys ja terveysterot			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Palvelun tuottamis- tavalla ei vaikutusta	Palvelun tuottamis- tavalla ei vaikutusta	Palvelun tuottamis- tavalla ei vaikutusta

Liikkuminen ja liikunta			
Lyhyt aikaväli	0	0	-1
Pitkä aikaväli	0	0	-1
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	<p>Jos kuljetusperiaatteiden mukaan koulu- kuljetus tulee esim 2 kilometristä vähe- nee arkiliikunta. Sa- ma koskee mahdolini- sesti itsemaksavien kuljetusoppilaiden määrän nostoa.</p>
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo mm. sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen ja kieli- ryhmiin liittyen			
Lyhyt aikaväli	0	0	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Osallisuus, yhteisöllisyys ja vaikuttamismahdollisuudet			
Lyhyt aikaväli	1	-1	1
Pitkä aikaväli	1	0	1

<p>Kuvaus</p>	<p>Tuomi Logistiikalla asiakaspalautteet käsitellään systemaattisesti siihen palkatun henkilöstön toimesta.</p>	<p>Kunnalla ei ole olemassa systemaattista palautejärjestelmää.</p>	<p>Tuomi Logistiikalla asiakaspalautteet käsitellään systemaattisesti siihen palkatun henkilöstön toimesta.</p>
<p>Turvallisuus</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-2</p>	<p>3</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-1</p>	<p>2</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Tuomella on sähköinen järjestelmä josta lapsen sijainti nähdään reaaliaikaisesti.</p>	<p>Kunnalla ei ole olemassa olevaa järjestelmää ajon- ja lapsien kulun seurantaan. Järjestelmän hankkimisen aikataulua ja kustannuksia ei ole selvitetty.</p>	<p>Tuomella on sähköinen järjestelmä josta lapsen sijainti nähdään reaaliaikaisesti.</p>
<p>Työllisyys ja toimeentulo</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Ei vaikutusta. Ajot järjestetään kilpailutuksen mukaan, paikallisia kuljettajia käytetään.</p>	<p>Todennäköisesti ei vaikutuksia. Ajot järjestetään uuden kilpailutuksen mukaan, voi olla vaikutuksia paikallisiin toimijoihin.</p>	<p>Ei vaikutusta. Ajot järjestetään kilpailutuksen mukaan, paikallisia kuljettajia käytetään.</p>

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä digitaalinen esteettömyys			
Lyhyt aikaväli	0	0	1
Pitkä aikaväli	0	0	1
Kuvaus	Ei vaikutusta. Kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Ei vaikutusta. Kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Jos muutetaan periaatteita itsemaksavien mahdollisuuksista kuljetuksiin tai kuljetusoikeuden kilometrimäärää palvelu on saatavissa lähempää.
Ympäristö			
Ilmasto ja hiilijalanjälki			
Lyhyt aikaväli	1	1	-1
Pitkä aikaväli	2	1	-1
Kuvaus	Tuomi ottaa huomioon puhtaiden ajoneuvojen direktiivin.	Kunnan on otettava huomioon puhtaiden autojen direktiivi.	Kuljetusten lisääminen lisää päästöjä.
Ihmisten elinolot			
Lyhyt aikaväli	0	0	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Ympäristön terveellisyys/hyvinvointivaikutukset, viihtyisyys ja turvallisuus, virkistyskäyttö

Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Maaperä, vesistöt, luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus

Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Maaseutu- ja kulttuurimaisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö

Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne			
Lyhyt aikaväli	0	0	1
Pitkä aikaväli	0	0	1
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Jos kuljetukset järjestetään kaikille avoimena joukkoliikenteenä se parantaa haja-asutusalueen palvelutarjontaa.
Varautuminen ja huoltovarmuus			
Lyhyt aikaväli	2	-1	2
Pitkä aikaväli	1	-1	1
Kuvaus	Tuomen kuljetusten ohjausjärjestelmä on osa varautumista	Kunnalla ei ol korvaavaa kuljetusten ohjausjärjestelmää. Hankinta aikataulua ja kuluja ei ole selvitetty	Tuomen kuljetusten ohjausjärjestelmä on osa varautumista
Organisaatio ja henkilöstö			

Strategian toteutuminen			
Lyhyt aikaväli	0	-1	0
Pitkä aikaväli	0	-1	0
Kuvaus	Kuljetukset eivät ole sivistyspalveluiden ydinpalvelu vaan tukipalvelu. Resursien ja osaamisen ohjaaminen ydinpalveluun on ensisijaista.	Kuljetukset eivät ole sivistyspalveluiden ydinpalvelu vaan tukipalvelu. Aiempaa isompi osa perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen resursseista kohdistuu tukipalveluihin.	Kuljetukset eivät ole sivistyspalveluiden ydinpalvelu vaan tukipalvelu. Resursien ja osaamisen ohjaaminen ydinpalveluun on ensisijaista.
Muutokset johtamisjärjestelmään sekä toimivalta ja vastuunjakomuutokset			
Lyhyt aikaväli	0	-1	0
Pitkä aikaväli	0	-1	0
Kuvaus	Tuomen kanssa sovittu vastuunjaosta ja toiminta järjestetään sen mukaisesti.	Kunnassa tarvitaan enemmän resurssia kuljetusten järjestämiseen. Järjestely vaatii myös tehtävänkuvien muutoksia.	Tuomen kanssa sovittu vastuunjaosta ja toiminta järjestetään sen mukaisesti.

Organisaation tehtävien määrä, laatu ja menettelytavat			
Lyhyt aikaväli	0	-2	0
Pitkä aikaväli	0	-1	0
Kuvaus	Tuomen kanssa sovittu vastuunjaosta ja toiminta järjestetään sen mukaisesti.	Tarvitaan vähintään yksi uusi logistiikan asiantuntija.	Tuomen kanssa sovittu vastuunjaosta ja toiminta järjestetään sen mukaisesti.
Henkilöstön määrä, asema ja osallisuus			
Lyhyt aikaväli	0	-1	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Tarvitaan vähintään yksi uusi logistiikan asiantuntija.	Ei vaikutusta
Henkilöstön työkyky, hyvinvointi, turvallisuus, osaaminen ja yhdenvertaisuus			
Lyhyt aikaväli	0	-1	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Tarvitaan vähintään yksi uusi logistiikan asiantuntija sekä hänelle varahenkilö.	Ei vaikutusta

Organisaation raportointi-, viestintä-, tiedottamis- ja selvitysvelvoitteet sekä kielelliset velvollisuudet			
Lyhyt aikaväli	1	-2	1
Pitkä aikaväli	1	0	1
Kuvaus	Tuomi Logistiikalla asiakaspalautteet käsitellään systemaattisesti siihen palkatun henkilöstön toimesta. Tiedottaminen voidaan hoitaa Tuomen sähköisen kuljetusten ohjausjärjestelmän kautta	Kunnalla ei ole olemassa systemaattista palautejärjestelmää.	Tuomi Logistiikalla asiakaspalautteet käsitellään systemaattisesti siihen palkatun henkilöstön toimesta. Tiedottaminen voidaan hoitaa Tuomen sähköisen kuljetusten ohjausjärjestelmän kautta
Kumppanuudet: hyvinvointialue/kunta, järjestöt, yritykset ja yhteisöt			
Lyhyt aikaväli	0	0	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Talous ja elinvoima			
Organisaation talouden kestävyys			
Lyhyt aikaväli	0	-3	-1
Pitkä aikaväli	0	-1	-1

<p>Kuvaus</p>	<p>Onnistuneen kilpailutuksen, Tuomen toimintamallin ja tehokkaan sopimuksen seurannan myötä kuljetuskustannukset hyvällä tasolla</p>	<p>Tuomesta luopuminen kesken sopimuskauden tuo lisäkustannuksia. On olemassa riski uusien sopimuksien kustannusten noususta. Logistiikkaosaamisen hankinta kunnalle lisää henkilöstökuluja. Ajoneuvojen tarkastus hankittava ostopalveluna</p>	<p>Palvelutason nosto lisää kustannuksia</p>
<p>Väestöryhmien sekä kotitalouksien asema ja käyttäytyminen</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Ei vaikutusta</p>	<p>Ei vaikutusta</p>	<p>Ei merkittävää vaikutusta</p>
<p>Yritysten toimintamahdollisuudet ja niiden välinen kilpailu sekä markkinoiden toimivuus</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>-1</p>	<p>1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>0</p>	<p>2</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Tuomi on kilpailuttanut kuljetukset. Tuomen kilpailutuksessa pienetkin yritykset voivat tarjota yksittäisille reiteille.</p>	<p>Kunnan hoitamana kilpailutuksessa uusia vaatimuksia mm puhtaat ajoneuvot. Yhdistäminen Tuomen kuljetuksiin ei</p>	<p>Tuomi on kilpailuttanut kuljetukset. Tuomen kilpailutuksessa pienetkin yritykset voivat tarjota yksittäisille reiteille.</p>

	Kuljetusten yhdistäminen Tuomen muihin kuljetuksiin tarjoaa yrittäjille mahdollisuuksia kokopäiväiseen toimintaan.	mahdollista. Kilpailu ei lisääntynyt. Uudessa kilpailutuksessa ei voida suosia paikallisia toimijoita.	Kuljetusten yhdistäminen Tuomen muihin kuljetuksiin tarjoaa yrittäjille mahdollisuuksia kokopäiväiseen toimintaan.
Elinvoima			
Lyhyt aikaväli	0	0	0
Pitkä aikaväli	0	0	0
Kuvaus	Ei vaikutusta. Koulu- kuljetukset järjestetään lautakunnan kuljetusperiaatteiden mukaisesti	Ei vaikutusta. Koulu- kuljetukset järjestetään lautakunnan kuljetusperiaatteiden mukaisesti	Ei vaikutusta. Koulu- kuljetukset järjestetään lautakunnan kuljetusperiaatteiden mukaisesti
Tuottavuus			
Lyhyt aikaväli	0	-1	0
Pitkä aikaväli	0	-1	0
Kuvaus	Tuomi järjestää palvelut tehokkaasti suurtuotannon avulla	Kunnan järjestämänä tuottavuus heikentyy	Tuomi järjestää palvelut tehokkaasti suurtuotannon avulla

Palvelutuotannon ja elinkeinorakenteen muutos			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Uudessa kilpailutuksessa ei voida suosia paikallisia toimijoita.	
Lapset ja nuoret			
Vaikutukset johonkin tiettyyn lasten tai nuorten ryhmään			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta, kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Ei vaikutusta, kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Palvelutason nostolla voidaan mahdollistaa kuljetus myös oppilaille joille ei kuulu kuljetusoikeutta
Lasten tai nuorten kasvun ja kehityksen yksilöllinen tukeminen			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Lasten ja nuorten asuminen tai kasvuympäristö			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Lasten ja nuorten mahdollisuudet liikkua paikasta toiseen			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☒
Pitkä aikaväli	☐	☐	☒
Kuvaus	Ei vaikutusta, kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Ei vaikutusta, kuljetukset järjestetään lautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti.	Jos kuljetusperiaatteissa mahdollistetaan kuljetukset kaverien luo ja/tai kerhon jälkeen paranevat mahdollisuudet.
Lasten ja nuorten ihmissuhteet			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☒
Pitkä aikaväli	☐	☐	☒
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Jos kuljetusperiaatteissa mahdollistetaan kuljetukset kaverien luo ja/tai kerhon jälkeen paranevat mahdollisuudet.

Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa tai viettää vapaa-aikaa			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☒
Pitkä aikaväli	☐	☐	☒
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Jos kuljetusperiaatteissa mahdollistetaan kuljetukset kaiverien luo ja/tai kerhon jälkeen paranevat mahdollisuudet.
Lasten ja nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Lasten ja nuorten terveys			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta

Lasten ja nuorten turvallisuus tai turvallisuuden tunne			
Lyhyt aikaväli	☒ 1	☐ -1	☒ 1
Pitkä aikaväli	☒ 1	☐ 0	☒ 1
Kuvaus	Tuomen koulutus ja valvonta lisäävät turvallisuutta. Kuljetuskaluston tunnistettavuutta voidaan kehittää.	Kuljettajilla ei yhteistä koulutus-suunnitelmaa tai mahdollisuutta valvoa sen toteuttamista. Uusi toimintatavan muutos verrattuna nykyiseen lisää turvattomuuden tunnetta	Tuomen koulutus ja valvonta lisäävät turvallisuutta. Kuljetuskaluston tunnistettavuutta voidaan kehittää osana periaatteiden muutosta.
Vaikutukset lasten ja nuorten perheiden aikuisiin			
Lyhyt aikaväli	☐ 0	☐ 0	☒ 1
Pitkä aikaväli	☐ 0	☐ 0	☐ 0
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Jos periaatteissa mahdollistetaan laajempi kuljetusoikeus tai itsemaksavat oppilaat voi helpottaa vanhempien arkea.

Vaikutukset perheiden taloudelliseen tilanteeseen			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei merkittävää vaikutusta
Vaikutukset varhaiskasvatukseen ja lasten mahdollisuuteen osallistua varhaiskasvatukseen			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta
Vaikutukset lasten ja nuorten opetukseen ja koulunkäyntiin			
Lyhyt aikaväli	☐	☐	☐
Pitkä aikaväli	☐	☐	☐
Kuvaus	Ei vaikutusta	Ei vaikutusta	Jos palvelutason nostolla minimoidaan kuljetusajan ja odotusajan määrää se voi lisätä lapsen jaksamista.

9 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta

Suoritetun vaikutusten ennakoarvioinnin sekä talouden ja toiminnan järjestämisen perusteella paras vaihtoehto on jatkaa yhteistyötä Tuomi Logistiikan kanssa kehittämällä palveluita edelleen.

10 Päätösesitys

Esitys sivistyslautakunnalle 22.5.2024.

Sivistyslautakunta päättää

- 1 merkitä tiedokseen liitteenä olevan laajan vaikutusten ennakoarvioinnin oppilaskuljetusten ja palveluliikenteen järjestämisen vaihtoehtoista
- 2 jatkaa oppilaskuljetusten ja palveluliikenteen järjestämisen hankintaa Tuomi Logistiikalta
- 3 seurata toiminnan laatua, kustannuksia ja asiakastyytyväisyyttä lautakunnalle toimitettavien raporttien avulla